

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Bábeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: Pszichológus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	PLM2108 Fejlődépszichológia I						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Bernáth Vincze Anna Emese, docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Bernáth Vincze Anna Emese, docens						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	E	2.7 Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					69 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					2
Más tevékenységek: önkéntes tevékenységekben való részvétel veszélyeztetett vagy sérülékeny gyerekekkel					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	69				
3.8 A félév össz-óraszám	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem, audio-videó felszerelés
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Szemináriumi terem, audio-videó felszerelés

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	CP. 1. A fejlődépszichológia alapvető fogalmaival való munka <i>Tanulási eredmények:</i> - 1.1. A tanuló ismeri és megkülönbözteti a tudományos fejlődépszichológia területének főbb paradigmáit. - 1.2. A tanuló azonosítja az információfeldolgozás pszichológiai folyamatait és megfelelően operál velük - 1.9. A tanuló azonosítja az atipikus fejlődési pálya sajátosságait - CP. 2. Kutatási megközelítés tervezése és megvalósítása a pszichológiában <i>Tanulási eredmények:</i> - 2.1. A tanuló részt vesz alap- és alkalmazott fejlődépszichológia kutatások tervezésében és lebonyolításában. - CP. 5. Pszichológiai beavatkozások tervezése és megvalósítása. <i>Tanulási eredmények:</i> - 5.1. A tanuló azonosítja a kockázati és ellenálló képességet növelő tényezőket egyéni és csoportos szinten egy pszichológiai beavatkozás megtervezése érdekében.
Transzverzális kompetenciák	CT. 1. A szakmai feladatok meghatározott deontológiai elvek szerinti elvégzése a szakma gyakorlása során <i>Tanulási eredmények:</i> - 1.1. A tanuló ismeri a szakma gyakorlására jellemző szakmai etikai elveket és normákat. - CT. 2. Hatékony munkamódszerek alkalmazása multidiszciplináris csapatban különböző hierarchikus szinteken. <i>Tanulási eredmények:</i> - 2.1. A tanuló felismeri a multidiszciplináris megközelítések hasznosságát a CT. 1. A szakmai feladatok meghatározott deontológiai elvek szerinti elvégzése a szakma gyakorlása során <i>Tanulási eredmények:</i> - 1.1. A végzős ismeri a szakma gyakorlására jellemző szakmai etikai elveket és normákat. - CT. 2. Hatékony munkamódszerek alkalmazása multidiszciplináris csapatban különböző hierarchikus szinteken. <i>Tanulási eredmények:</i> - 2.1. A tanuló felismeri a multidiszciplináris megközelítések hasznosságát a pszichológiai gyakorlatban. - 2.2. A tanuló együttműködik a kapcsolódó területek szakembereivel <i>Tanulási eredmények:</i> - 3.1. A tanuló folyamatosan felméri a továbbképzési szükségletét annak érdekében, hogy a szakmai kompetenciákat a társadalmi környezet dinamikájához igazítsa. gyakorlatban. <i>Tanulási eredmények:</i> • - 3.1. A tanuló képes folyamatosan felmérni a továbbképzési szükségletét annak érdekében, hogy a szakmai kompetenciákat a társadalmi környezet dinamikájához igazítsa.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy keretén belül az első félév során a hallgatók megismerik fejlődéslélektan alapfogalmait illetve elméleti és gyakorlati kérdéskörei kerülnek bemutatásra, mint például az öröklődés környezet vita illetve a folyamatosság – szakaszosság kérdése. A klasszikus és modern fejlődésléleletek bemutatása. Az elméletek konceptuális magyarázatára, és az elméleteket alátámasztó és cáfoló kutatások illetve az említett elméletek alkalmazási lehetőségeinek bemutatása.
--------------------------------------	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• A területre vonatkozó szaknyelven megfelelően alkalmazni az elveket, elméleteket és alapvető módszereket, első sorban a fejlődépszichológiában, másodsorban a társadalom-tudományokban • A fejlődépszichológiára jellemző modellek szerkesztése a főbb elméleti és kísérleti megközelítések felhasználásával • A fejlődépszichológiai főbb paradigmák és módszertani irányzatoknak a leírása • A kutatási stratégia kidolgozása a megfelelő különböző kutatási módszerek azonosításával és alkalmazásával, a vizsgált fenomen függvényében • A fejlődépszichológiai diagnosztikai munkában bevethető sztenderdizált mérőeszközök ismerete • A félstruktúrált klinikai interjú alkalmazásának képessége • A fejlődépszichológiai esetmegfogalmazások kidolgozásának képessége • A különböző pszichológiai problémák kezelése esetében bevethető empirikusan megalapozott eljárások ismerete és az ezek alkalmazásában szerzett jártasságok • A könyvészet és az adott témával kapcsolatos fogalmak és kutatások megbeszélése különböző szervezett beszélgetési módszerekkel (vitaháló, kerekasztal, stb.).
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Fogalmak tisztázása- a fejlődés szakaszai. A fejlődéslélektanban alkalmazott sajátos fogalmak. A fejlődéslélektan sajátos kérdései (melyek a feltételei, ritmus, variabilitás, folytonosság, szakaszosság, kritikus periódusok, stb.?)	Interaktív előadás, problematizálás, szintetizálás	
2. Gyermekkor történet. A fejlődépszichológia, a gyermekekre ható környezeti tényezők történeti meghatározása.	Interaktív előadás, problematizálás.	
3. A generációk.	Interaktív előadás, problematizálás.	
4. A fejlődéslélektanban alkalmazott kutatási tervek. Keresztmetszeti kutatások, hosszsmetszeti és kombinált stratégiák.	Interaktív előadás, problematizálás.	
5. A pszichoanalízis hozzájárulása a fejlődés megértéséhez (Freud, a pszichoanalitikusok és a neoanalitikusok)	Interaktív előadás, eset elemzés, problematizálás.	
6. A nativista fejlődés elméletek Etológia, szocióbiológia, humán etológia.	Interaktív előadás, ,problematizálás.	
7. Erikson pszichoszociális elmélete	Interaktív előadás, eset elemzés, problematizálás.	
8. A kognitív fejlődés Piaget-féle nézőpontja	Interaktív előadás, problematizálás.	
9. A neopiagetianizmus	Interaktív előadás, problematizálás.	
10. Theory of mind. Feuerstein mediálás elmélete.	Interaktív előadás,	

	eset elemzés, problematizálás.	
11. Vigotskij és Tomasello kulturális elmélete.	Interaktív előadás, eset elemzés, problematizálás.	
12. A fejlődés modern elméletei. A dinamikus rendszerek elmélete. A moduláris elmélet.	Interaktív előadás, problematizálás.	
13. Az öröklődés pszichikai fejlődésre gyakorolt hatásának bizonyítékai. A környezet pszichikai fejlődésre gyakorolt hatásának bizonyítékai.	Interaktív előadás, problematizálás.	
14. Az öröklődés és a környezet hatásának tanulmányozása. A veszélyeztető és védőtényezők rendszer szemléletű elmélete. Az öröklődés- környezet interakciójának tipológiája (Plomin).	Interaktív előadás, eset elemzés, problematizálás.	
Könyvészet 1. Bernáth, A. Bevezetés a fejlődéslélektanba. II. A méhenbelüli fejlődéstől az időskorig egyetemi jegyzet (suport de curs). 2. Roth, M. Vincze (Bernáth) (2010). A. Fejődéslélektan. Presa Universitara Clujeana. 3. Cole, M., Cole, R.S. (2005). Fejődéslélektan, Osiris, Budapest 4. Shaffer, D.R. (2020). Developmental psychology. Childhood and Adolescence. Brooks&ColePub.Co. California. 5. VanderZanden, J.W. (2019). Human Development. New York: McGraw-Hill, Inc.. 6. Bernáth L., Solymosi K. (szerk.) (1997). <i>Fejődéslélektan olvasókönyv</i>. Tertia Kiadó, Budapest 7. Gopnik, A., Meltzoff, A. E. & Kuhl, P. (2001). <i>Bölcsék a bölcsőben-Hogyan gondolkodnak a babák?</i> Typotex kiadó, Budapest (TK) 8. Mérei F., V. Binét Á. (1999). <i>Gyermekelelektan</i>. Medicina Könyvkiadó RT., Budapest 9. Mönks, F. J., Knoers, A. M. P. (1998). <i>Fejődéslélektan</i>. FITT IMAGE – Ego School, Szentendre 10. Vajda Zsuzsanna (2001). <i>A gyermek pszichológiai fejlődése</i>. Helikon Kiadó, Budapest 11. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). <i>Gyermekelelektan</i>. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest 12. Piaget, J. (1978). <i>Szimbólumképzés gyermekkorban</i>. Gondolat, Budapest 13. Plomin, R. (1994) <i>Genetics and experience. The interplay between nature and nurture</i>, SAGE. Winnicott, D. W. (2000). <i>Kisgyermek, család, külvilág</i>. Animula Kiadó, Budapest.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Alapfogalmak. A fejlődés elméleti modelljeinek szerepe.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
2. A fejlődés menete a múltban és ma.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
3. A fejlődéslélektanban alkalmazott kutatási tervek előnyei és hátrányai. Agyi képalkotó technikák, MRI, PET, FMRI.	Egyéni projektek.	
4. A megküzdési mechanizmusok, a kötődés és a kötődési zavarok neoanalitikus szemlélete	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
5. Kísérletek és tanulmányok a humánetológia területéről. A korai kötődés. Az anyától való elválasztás	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok,	

következményei a kognitív és érzelmi szempontjából.	egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
6. Kísérletek és tanulmányok a tanuláselméletek területéről. A csecsemők utánzása. A jutalom és a büntetés szerepe a gyerek fejlődése és nevelése szempontjából. A csecsemők fejlődésének optimális feltételei.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
7. A biztonság és autonómia kialakulása Erikson pszichoszociális elmélete szempontjából, - esettanulmányok. Winnicott „elég jó anya” fogalma. Esettanulmányok.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
8. A tárgyi reprezentálás fejlettségét ellenőrző Piaget-féle próbák. Az óvodások mágikus gondolkodásának jellegzetességei. Kísérletek, esettanulmányok.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
9. Neopiaget elméletek: Fisher, Bidell, Efklides, Demetrio. Neopiaget kísérletek.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
10. Cosmides és Tooby evolúciós elméletének alapelvei (a kötődés, az empátia, a beszéd kialakulása).	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
11. Az én fejlődésének jellegzetességei Markus és Kitayama kulturális elméletének szempontjából. Kísérletek és esettanulmányok.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
12. Theory of mind: elméleti és kísérleti modellek.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
13. A fejlődés modern elméletei. A dinamikus rendszerek elmélete. A moduláris elmélet.	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok, egyéni és csoportos projektek, eset elemzés	
14. Plomin, De Fries, McCartney és Scarr öröklődés-környezet kapcsolatára vonatkozó modelljének elemzése. A fejlesztő programok kognitív fejlődésre gyakorolt hatása. A szegénységnek a fejlődésre gyakorolt hatása (kísérletek, esettanulmányok).	Összefoglalás, szintetizálás, egyéni projektek kiértékelése	
Könyvészet 1. Fisher, C.B., Lerner, R.M. (1994). Applied Developmental Psychology. McGraw-Hill Print 2. Mérei F., V. Binét Á. (1999). Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó RT., Budapest 3. Mönks, F.J., Knoers, A.M. P. (1998). Fejdléslelektan. FITTIMAGE–Ego School, Szentendre. 4. Piaget, J. (1978). Szimbólumképzés gyermekkorban. Gondolat, Budapest 5. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). Gyermeklélektan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest 6. Anette Karmiloff Smith: Túl a modularitáson, in Pleh Csaba, Kognitív tudomány, Osiris, Bp. (255-		

281old)

7. Anna Freud, Normalitás és patológia a gyermekkorban, 1993, Bp.(23-34, 40-48, 57-60 old
8. Michael Tomasello, Gondolkodás és kultúra, Osiris, 2002, Bp.(I fejezet)
9. Leda Cosmides és John Tooby: Evolúciós pszichológia alapozó kurzus, in. Pléh Csányi és Bereczkei: Lélek és evolúció, 2001, Osiris, Bp.(311-333 old.)
10. VanGeert,P.(2000)Thedynamicsofgeneraldevelopmentalmechanisms:FromPiagetand Vygotskyto Dynamic Systems Models,CurrentDirectionsinPsychologicalScience,9(2),64-68.
11. Winnicott,D.W.(2000).Kisgyermek,család,külvilág.AnimulaKiadó,Budapest.
12. BernáthL.,SolymosiK. (1997).Fejldéslélektanolvásokönyv.Tertia Kiadó,Budapest
13. Cole,M.&Cole,S.R.(1998).Fejldéslélektan.OsirisKiadó,Budapest.
14. D.Roth,M.Slone&R.Dar(2000)WhichwayCognitiveDevelopment?Anevaluationofthe
15. Piagetianand DomainSpecific Programs,Theory&Psychology,vol.10(3),353-373
16. MéreiF.,V.BinétÁ.(1999).Gyermeklélektan.MedicinaKönyvkiadóRT,Budapest.
17. NguyenLuLan Anh,Kultúraésszichológia,Osiris,2003
18. A. Karmiloff-Smith (1994) *Túl a modularitáson: a kognitív tudomány fejlődéslelektani megközelítése* in. Pléh Cs. (szerk.) *A kognitív tudomány* (771/29).
19. *Neo-Piagetian Theories of Cognitive Development (Implications and Applications for Education)* (1994) A. Demetriou, M. Shayer, A. Efklides (eds.), London

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus és szeminárium témái a pszichológia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük e tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épül. A tantárgyak a pszichológia munkaerőpiacon igényelt alkalmazásai és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- az anyagok elemzésének és szintézisének képessége.	Írásbeli vizsga	60%
		Jelenlét: 50% kötelező	
10.5 Szeminárium / Labor	- az ismeretek megértése és gyakorlati alkalmazása	Szemináriumi feladatok: Életút interjú, kutatási projekt Jelenlét: 85% kötelező	40%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A végső jegy legnagyobb hányadát a vizsgaidőszakban megtartandó vizsga jelenti.

Ha a félévi vizsgán a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett.

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A kurzusok és gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az össz-óraszám legfeljebb 15%-a lehet (lásd kreditszabályzat).

A szemináriumi dolgozat(ok)/feladatok leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A teljes pontszámot csak a határidőre leadott dolgozatok kaphatják meg, a türelmi időszakban pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat. A türelmi időszak leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvételre.

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

A parciális vizsga nem kizáró jellegű, de nem is pótolható.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2024. 04. 25.

Dr. Bernáth Anna Emese.

Dr. Bernáth Anna Emese.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2024. 04. 30.

Intézetigazgató

Dr. Kotta Ibolya, docens